

Tajomstvo rajských stromov, Vianočná antropozofická kontemplácia

Sergej O. Prokofiev: Tajomstvo rajských stromov a Vianočná antropozofická kontemplácia

Článok uverejnený na webstránke časopisu Novalis v decembri 2021, autor príspevku Balázs Korcsog

Dve deti menom Ježiš

Antropozofické chápanie slávenia Vianoc zahŕňa poznanie existencie dvoch detí – Ježišov, ktoré sa narodili v Palestíne s takmer ročným odstupom na prelome vekov. Predstavy o rajských stromoch úzko súvisia s týmito dvoma deťmi s menom Ježiš. V nasledujúcom článku Sergej O. Prokofiev načrtáva obraz dvoch stromov a jeho význam pre ľudí dnešnej doby.

V celých dejinách ľudstva si ťažko predstaviť väčší kontrast, ako je ten medzi dvoma deťmi Ježišmi, ktorí sa narodili na prelome vekov. Dieťa Ježiš z Matúšovho evanjelia, narodené 6. januára, je jednou z najstarších a najzrelejších individualít ľudstva, individualitou, ktorá ako obľúbený žiak veľkého vodcu slnečného mystéria Manua dosiahla vysoké stupne zasvätenia už v starovekej Atlantíde. [1] Táto individualita v prvej poatlantskej epoche získala sedem druhov múdrosti posvätných ríšiov v siedmich po sebe nasledujúcich inkarnáciách, aby v ôsmej inkarnácii vytvorila syntézu týchto mystických prúdov vo svojej vlastnej duši. Udialo sa to tak, že táto individualita v tomto vtelení prišla na svet slepá a hluchá a tak si v uzavretosti do svojho vnútorného sveta dokázala spomenúť na sedem prúdov múdrosti posvätných ríšiov a vytvoril z nich akýsi kalich, v ktorom bola schopná vnímať veľké zjavenie prichádzajúceho Krista v podobe Ahura Mazdu, Veľkej Aury Slnka. [2] Takto bola táto individualita pripravená stať sa pod menom Zarathustra zakladateľom druhej poatlantskej kultúrnej epochy, ktorá mala ľudstvo prvýkrát a vhodným spôsobom priviesť k poznaniu materiálneho sveta a k boju s ním.

Zarathustra sa inkarnoval v Babylone v šiestom storočí pred Kristom ako Zarathas. V tejto inkarnácii mal troch žiakov, ktorí neskôr odišli do Palestíny ako traja mudrci z Východu, aby vzdali hold reinkarnácii svojho bývalého učiteľa. Práve v tejto inkarnácii mal totiž ich Majster vykonať svoju najvznešenejšiu úlohu. [3] Lebo keď už obetoval svoje éterické telo Mojžišovi a svoje astrálne telo Hermovi Trismegistovi, zakladateľovi egyptskej kultúry, bol teraz pripravený priniesť svoju najvyššiu obeť: opustiť telo Ježiša Nazaretského, ktoré pripravil pri krste v Jordáne, a dať ho k dispozícii Kristovi, ktorému slúžil tisíce rokov ako Ahurovi Mazdovi, Duchovi Slnka.

Podľa duchovného výskumu Rudolfa Steinera bol pôvod druhého dieťaťa Ježiša, opísaného v Lukášovom evanjeliu, úplne iný. V jeho prípade máme do činenia s individualitou, ktorá na prelome času skutočne prišla na zem prvýkrát. Ako Adamova sesterská entita bola táto individualita uchránená od následkov pádu a zachovaná v duchovných svetoch ako nositeľka nebeského obrazu človeka. Odtiaľ sprevádzala ďalší vývoj ľudstva a v mystériách bola vždy v kontakte so zasvätenými osobami, ktoré tam pôsobili. Na prelome vekov prišlo toto Lukášovo dieťa Ježiš na svet ako rajská bytosť, ktorá ešte nemala pozemské skúsenosti, a tak stelesňovala detské sily človeka v ich pôvodnej čistote.

V dvanástom roku svojho života prijal tento Lukášov syn Ježiš do svojej duše individualitu Zarathustru, a tak tieto dve duše, najmladšia a jedna z najstarších, pripravovali spoločne osemnásť rokov pozemskú schránku pre Kristovu bytosť. Pozemské vtelenie Krista bolo možné len vďaka ich spoločnej obeti pre prichádzajúceho Krista.

Budúcnosť rajských stromov: spojenie dvoch stromov

Čo znamená spolupráca týchto dvoch individualít [Matúšovho a Lukášovho Ježiša] pre príchod Krista (advent)? Tu sa naplňa základný zákon každého vývoja, že len zo spojenia najväčších protikladov môže vzniknúť tretí prvok ako nový a vyšší poriadok. Preto bolo potrebné, aby sa panenské detské

sily jedného Ježiša spojili so zrelými silami múdrosti druhého Ježiša, aby Kristus ako duchovné Slnko mohol zostúpiť do fyzického sveta.

To, čo sa takto uskutočnilo ako historická skutočnosť na javisku svetových dejín na prelome vekov, musí dnes každý človek zopakovať čisto vnútorným spôsobom, aby Kristus mohol vstúpiť do jeho duše a zjaviť sa v nej. Iba tým, že človek nájde spôsob, ako mu duchovná múdrosť môže sprístupniť jeho vlastné detské sily v čase jeho zrelosti, a tým, že ich uvedie do novej vedomej aktivity, môže vo svojej duši rozvinúť miesto, kde môže byť Kristus prítomný v našej dobe. [6]

Ale nie všetky druhy múdrosti sú schopné prebudiť v človeku sily dieťaťa. Všetko, čo je intelektuálne, je pre tieto detské sily smrtiace. K tomuto cieľu môže viesť len nový druh duchovnej múdrosti, ktorý je ľudstvu k dispozícii v antropozofii. A tak antropozofia pripravuje cestu, aby Kristus mohol vstúpiť do duše človeka.

V duchovnom svete existuje ešte jedna konkrétna bytosť, ktorá je s týmto vnútorným vývojom človeka mimoriadne úzko spojená. Táto bytosť je duchom veku, ktorý dnes vedie ľudstvo, je to Michael. Aká je však jeho spojitosť s tým, čo sme práve nazvali dvoma deťmi Ježišmi narodenými na prelome časov a s tajomstvom ich spolupráce?

Tieto konkrétne individuality, Zarathustra a Lukášov Ježiš, z ktorých jeden kráčal po univerzálnej ceste ľudstva na Zemi, zatiaľ čo druhý zostal v duchovnom svete, pri nebeskom zdroji ľudstva, spája Rudolf Steiner s predstavou dvoch rajských stromov[7], v ktorých strom poznania zodpovedá Ježišovi z Matúšovho evanjelia (Zarathustrovi) a strom života Ježišovi z Lukáša.

Dva rajské stromy však medzitým nadviazali úplne iný vzťah. Počas zasvätenia mohol jeden z Adamových synov, Set, opäť vstúpiť do raja, kde videl, že oba stromy sú neoddeliteľne spojené. Archanjel Michael sa stal novým strážcom stromov. „Keď Set vstúpil do raja, videl, že strom života a strom poznania sú úzko prepojené. Archanjel Michael, ktorý stojí pred Bohom, mu dovolil nazbierať tri zrnká z tohto prepleteného stromu.“[8]

Z tohto opisu Rudolfa Steinera je zrejmé, že dva samostatné stromy raja, pôvodne dva samostatné stromy, sa teraz stali jedným stromom, ktorý v imaginatívnej forme predstavuje budúcnosť ľudstva ako celku. Tri semienka, ktoré Set odtrhol z tohto stromu, totiž predstavujú budúcu duchovnú štruktúru človeka: duchovné ja, životný duch a duchovný človek. [9]

A keď sa brány duchovného sveta po páde zatvorili, oba stromy raja sa spojili. Je to archetyp spolupráce dvoch Ježišov, ktorí prišli na svet na prelome vekov a ktorých podstatou bolo, že najčistejšie detské sily boli úplne preniknuté najvyššou múdrosťou.

Michaelská cesta hľadania Krista

V našej dobe, keď Michael po prvýkrát od tajomstva Golgoty vedie ľudstvo, sa obraz dvoch prepletených rajských stromov, ktoré strážil v duchovnom svete, musí opäť stať skutočnosťou v dušiach ľudí. Antropozofia bola daná človeku, aby sa toto mohlo uskutočniť. Prostredníctvom štúdia antropozofie je možné pôvodné detské sily naplniť novou duchovnou múdrosťou, a tak sa archetyp prepojenia (spojenia) dvoch rajských stromov stane dostupným aj pre všetkých ľudí. To môže v duši vytvoriť vnútorný priestor, v ktorom je možné zažiť, stretnúť Krista.

To má rozhodujúci význam pre modernú iniciačnú cestu, ktorú Rudolf Steiner nazýva aj „michaelskou cestou“, „ktorej pokračovaním je Kristova cesta“.[10] Antropozofický výklad sviatku Vianoc tak odhaľuje archetyp, ktorý musí v duši každého dnešného človeka dozrieť do plnohodnotnej skutočnosti, aby sa práve na tejto michaelskej ceste mohlo uskutočniť vedomé stretnutie človeka s Kristom.

Ako prví v duchovnej histórii ľudstva spoznali a preskúmali toto tajomstvo práve rozikruciáni. Náznaky tajomstva Vianoc, ktoré sme tu načrtli, možno preto nazvať mystériom rozikruciánov. Aj preto Rudolf Steiner spojil vianočný motív na jednej zo svojich kresieb kriedou so symbolom Rytierov ružového kríža.

Prevzaté z webu maďarského časopisu Novalis:

http://www.novalis.hu/index.php?option=com_content&task=view&id=369&Itemid=1

Odkazy:

[1] Rudolf Steiner: Das Prinzip der spirituellen Ökonomie im Zusammenhang mit Wiederverkörperungsfragen [Princíp spirituálnej ekonómie v súvislosti s otázkami reinkarnácie] (GA 109), prednáška z 19.2.1909.

[2] Tamže, prednáška z 25.5.1909.

[3] Rudolf Steiner: Matúšovo evanjelium (GA 123), prednáška zo 6.9.1910.

a tiež Sergej O. Prokofiev: Die Mysterien der Hirten und der Könige im Lichte der Anthroposophie [Mystériá pastierov a kráľov vo svetle antropozofie], Dornach, 1998.

[4] Rudolf Steiner: Matúšovo evanjelium (GA 123), prednáška zo 7.9.1910.

[5] Rudolf Steiner: Lukášovo evanjelium (GA 114), prednáška z 18.9.1909.

[6] Rudolf Steiner: Lukášovo evanjelium (GA 114), prednáška z 26.9.1909.

[7] Rudolf Steiner: Lukášovo evanjelium (GA 114), prednáška z 18.9.1909.

[8] Rudolf Steiner: Ursprungsimpulse der Geisteswissenschaft. Christliche Esoterik im Lichte neuer Geist-Erkenntnis [Pôvodné impulzy duchovnej vedy. Kresťanská ezoterika vo svetle nového duchovného poznania.] (GA 96), prednáška zo 17.12.1906.

[9] Tamže.

[10] Rudolf Steiner: Poslanie Michaela. Tajomstvá bytosti človeka (GA 194), prednáška z 23.11.1919